

نقش تمدنی نظام اسلامی در جهان و ارتباط آن با انتخابات

حجت الاسلام جوادی معتقد است نقش تمدنی ما در جهان درخور نظام اسلامی نیست از این رو باید افرادی را در انتخابات خبرگان و مجلس برگزید تا آینده نظام اسلامی را به گونه‌ای پایه‌ریزی کنند که در قله بلند مسائل تمدنی جهان قرارگیرد.

حجت الاسلام جوادی معتقد است نقش تمدنی ما در جهان درخور نظام اسلامی نیست از این رو باید افرادی را در انتخابات خبرگان و مجلس برگزید تا آینده نظام اسلامی را به گونه‌ای پایه‌ریزی کنند که در قله بلند مسائل تمدنی جهان قرارگیرد. حجت الاسلام و المسلمین مرتضی واعظ جوادی، استاد حوزه علمیه، در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، در پاسخ به این پرسش که آیا انتخابات به عنوان یک ابزار سیاسی تناسبی با قرآن دارد؟ گفت: خداوند عالم با آفرینش انسان، هدایت و راهنمایی او را هم به عهده گرفته است و او را در دو حوزه امرالله و امرالناس راهنمایی کرده است. این راهنمایی در امرالله به صورت جزئی و کلی و در امرالناس به صورت کلی صورت گرفته است.

جوادی ادامه داد: بشر در حوزه امرالله یعنی اموری که خدای عالم عهده‌دار آن است، هیچ توانایی و درکی ندارد. در این راه خدای عالم انبیای الهی و کتب آسمانی را فرستاده تا در کلیات و جزئیات راهنمایی کند. در خصوص عبادات این مساله بسیار روشن و آشکار است و از ابتدا تا انتها در عبادات معاملی، مالی و عبادات عملی و نظائر آن از آموزه‌های وحدانی بهره‌مند باشد. وی افزود: بشر در مبانی اعتقاداتی، کلامی و اخلاقی نیز از آیات الهی بهره می‌گیرد و انبیاء از طرف خدا برای هدایت بشر مطالبی را عنوان می‌کنند اما در امرالناس بشر آزاد است که راجع به آن با عقل درایت بررسی و تدبیر کند و نظر دهد و امور و زندگی را تمشیت کند و خدا در این امور توصیه‌هایی کلی داده است و از طریق انبیا فرموده است که در این حوزه از طریق مشورت کار را به جلو ببرند.

امورالناس باید بر اساس مشورت اداره شود

جوادی با بیان اینکه بشر به امرالله راهی ندارد، گفت: تنها وظیفه انسان در این حوزه تبعیت و عبادت است، اما در منطقه‌الفراغ بشر آزاد است و پیامبران هم مامورند برای این امور با بشر مشورت کنند و در فضای امر خودشان آزادند، اما توصیه‌ها و نقش‌های عمده را پیامبران الهی بیان می‌کنند و لذا خداوند می‌فرماید «وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ» و کارشان در میانشان مشورت است» (شورا، 38). این امرهم در برابر امرالله است، یعنی کارهایی که به مسائل اجتماعی مردم بر می‌گردد با مشورت باید پیش برند و حتی پیامبر هم در این زمینه نقش مداخله‌ای ندارد و به پیامبر گفته شده است که در کارشان مشورت کن یعنی آنچه که به حوزه کار انسان‌ها و جامعه برمی‌گردد، باید بر مبنای این مشورت باشد. در امورالناس باید بر اساس بررسی و تحقیق جلو رفت و پیامبر در این زمینه با مردم همراهی می‌کند.

این استاد حوزه ادامه داد: خداوند در آیه دیگر می‌فرماید «...وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ» و در کار[ها] با آنان مشورت کن و چون تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن زیرا خداوند توکل‌کنندگان را دوست می‌دارد» (آل عمران، 159) و این یعنی حتی در کارهایی که به خود پیامبر هم مربوط است. ایشان باید از مشاورت و همفکری و شور اجتماعی بی‌بهره نباشد و با آنها مشورت کند و اگر به جایی رسید که باید شخصا تصمیم بگیرید، با توکل به خداوند تصمیم بگیرد و کار خود را پیش ببرد.

جوادی با بیان این‌که شورا امری اساسی و اصلی است گفت: در خصوص اموری که به بشر بر می‌گردد جز شورا نباید انجام داد و گفتن «وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ» بالاتر از این است که گفته شود با آنها مشورت کن و این یعنی بشر باید آنچه را که به امور او بر می‌گردد را بر اساس شورا اداره کند و از مشورت و همفکری با خرد خردمندان بهره ببرد.

وی در پاسخ به این‌که آیا انتخابات به عنوان ابزاری برای تعیین شورا، منافاتی با قرآن ندارد؟ گفت: مشورت کردن یک قاعده و اصل است، اما اینکه این اصل چگونه باید اجرا شود به سازو کارهای مختلفی بر می‌گردد که بشر در ادوار مختلف داشته است. امروزه که بشر در حوزه مسائل اجتماعی و حقوق انسان‌ها تلاش بیشتری کرده است، به راهکارهای جدید مثل انتخابات رسیده است که باید این مسیر را به درستی شناخت و زوایای مثبت و منفی آن را مورد ارزیابی قرار داد و از مناقشاتی که در یک انتخاباتی پیش می‌آید که به شکست مسیر انتخابات می‌رسد، جلوگیری کرد تا بشر به انتخاباتی سالم و شایسته دست یابد.

جوادی در خصوص اینکه آیا با توجه به اینکه انتخابات به عنوان یکی از ابزارهای تعیین حق سرنوشت معرفی می‌شود و از این نظر قرآن چه نظری دارد، گفت: اتفاقا در این رابطه هم آموزه‌های ظریف و روشنی داریم و این مسئله جزو مسائل کلیدی جامعه است و قرآن به عنوان قانون اساسی اسلام به این مسئله به صورت روشنی پرداخته است.

این استاد حوزه ادامه داد: آیات «... فَبَشِّرْ عِبَادَ* الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ...» ... پس بشارت ده به آن بندگان من که* به سخن گوش فرامی‌دهند و بهترین آن را پیروی می‌کنند» (زمر 17-18)، روشن‌ترین آیاتی است که در این رابطه وجود دارند، خدای عالم به بندگان بشارت می‌دهد که بر اساس تامل، تفکر، اندیشه و مشورت‌های جمعی به یک راه احسن می‌رسند. باید تخصص و تعهد ویژگی انتخاب‌شوندگان باشد

جوادی افزود: این نه تنها انتخاب احسن اقوال است که انتخاب احسن قائلان و انسان‌هایی است که شایسته‌اند و می‌توانند بهترین سخن، قانون، قاعده و صلاح را برای جامعه بشناسند و تعیین کنند و کسانی هستند که هم از نظر علمی تلاش علمی

دارند و با دانش و تخصص هستند و هم از نظر عملی متعهدند و این دو ویژگی یعنی تخصص که به عقل نظری و تعهد که به عقل عملی مربوط است ویژگی انسان‌های منتخب باید باشد.

وی تصریح کرد: اگر سخن این افراد مورد توجه جامعه قرار بگیرد و اگر جامعه وارد بازی‌های سیاسی ناصواب نشود و از آمد و شدهای تبلیغاتی ناصوابی که امروزه در گوشه و کنار وجود دارد، منزه شود و خود را برای انتخاب شخص اصلح و قول احسن آماده کند، مورد بشارت الهی است و خداوند بشارت را برای سعادت دنیا و آخرت داده است.

این استاد حوزه با بیان اینکه در یکی از شرایط حساس و دشوار گذار قرار داریم، گفت: در هر دو انتخاباتی که امروز مطرح است، جامعه ما نیازمند به خرد بسیار بالای جمعی و به دور از گرایش‌های سیاسی است که ممکن است نظام فکری ما و جامعه را مخدوش بکند. ما الان هم از داخل به خاطر مسائلی که وجود داشته، دچار مشکلات عدیده‌ای هستیم و هم شایستگی خود را هنوز در جهان کنونی نتوانسته‌ایم اثبات کنیم.

جوادی در پایان گفت: نقش جمهوری اسلامی در جهان کنونی نقش ناچیزی است و هنوز به رغم توان بالا و استعداد سرشار و تراث و میراث گران‌قدری که از قرآن و اهل بیت(ع) برای کشور ارزشمند ایران اسلامی وجود دارد. نقش علمی، تمدنی و فرهنگی ما در جهان بسیار محدود و ضعیف است و در خور این نظام، تمدن و مردم نیست و باید افرادی را در هر دو انتخابات مجلس خبرگان رهبری و مجلس شورای برگزید و تا آینده نظام و جامعه اسلامی را به گونه‌ای پایه‌ریزی کنند که این مشکلات درونی بر طرف شود و ما در قله بلند مسائل فرهنگی و تمدنی جهان اسلام و بلکه جهان بشری قرار بگیریم.